

למדנו במשנה, שלרבי מאיר, כל השעירים כפרתן שוה על טומאת מקדש וקדשיו. אמר רבי חמא ברבי חנינא, מה טעמו של רבי מאיר? כל השעירים הוקשו זה לזה, הכתוב אומר "ושעיר", הוא"ו מוסיף על ענין הקודם. והגמרא חשבה, שכל אחד ואחד נלמד מחברו הסמוך לו¹⁶⁵. שואלת הגמרא, והרי אמר רבי יוחנן, שבכל התורה לומדים בהיקש למד מלמד, חוץ מקדשים שאין לומדים בהם למד מלמד?

כל שעירי המועדות הוקשו זו לזו אלא אומרת הגמרא, לומדים את כולם משעיר ראש חדש לטהור שאכל את הטמא. ושעיר ראש חדש נלמד מהם לשאין בה ידיעה כלל. ולומדים את כולם משעיר החיצון של יום הכפורים, לשאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף, ולומדים אותו מהם לשאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. שואלת הגמרא, כיצד לומדים את שעירי עצרת ויום הכיפורים שלא כתוב בהם "ושעיר"? אלא אמר רבי יונה, שכל המועדים הוקשו זה לזה בכתוב "אלה תעשו לה" במועדיכם. שואלת הגמרא, הרי ראש חדש אינו מועד? עונה הגמרא, שנקרא מועד. כמו שאב"י אמר שלומדים מהכתוב באיכה: "קרא עלי מועד לשבר בְּחוּכֵי", שעשו את חדש תמוז של השנה של יציאת מצרים חדש מלא. ולפיכך יום חזרת מרגלים אירע בשמונה באב והעם בכו בכיה של חנם בלילה ההוא, ליל תשעה באב, ונקבע להם בכיה לדורות.

לר"מ שעיר הפנימי אינו מכפר כפרתם ולא הם מכפרים כפרתו אמר רבי יוחנן, מודה רבי מאיר ששעיר יום הכיפורים הנעשה בפנים אינו מכפר את כפרתם של שעירי ר"ח והרגלים, שלומדים מהכתוב "אחת" שהוא מכפר כפרה אחת ולא שתי כפרות. והם אינם מכפרים את כפרתו "אחת בשנה", כפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה. וכן שנינו בברייתא, על שאין בה

¹⁶⁵ שעיר המוספים של פסח הסמוך לשעיר ראש חדש נלמד משעיר ראש חדש לכפר על הטהור שאכל את הטמא. ורבי מאיר סובר בשעיר ר"ח כרבי שמעון. ושל סוכות הסמוך לשל יום הכפורים נלמד משעיר של יום הכפורים לכפר על שאין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף. ושל יום הכפורים נלמד משל סוכות לכפר על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. ואחר כך כולם נלמדים זה מזה כל אחד מהסמוך לו, עליונים מתחתונים ותחתונים מעליונים. רש"י.

ידיעה לא בתחלה ולא בסוף, ועל שאין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף, ועל טהור שאכל את הטמא, שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים ושעיר הנעשה בחוץ מכפרים, דברי רבי מאיר. ואילו את השעיר הנעשה בפנים התנא שייר ולא הזכירו כאן, והתנא שייר וגם לא הזכיר בכפרתם של אלו את כפרתו, יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף. למדנו במשנה, שלרבי שמעון שעירי ראשי חדשים מכפרין על טהור שאכל את הטמא, ושל רגלים מכפרים על שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף. ומבאר הגמרא, שראשי חדשים לא מכפרים על של הרגלים, שנאמר: "עֹון" עון אחד הוא נושא ואינו נושא שני עונות. ושעירי הרגלים אינם מכפרים על של ראשי חדשים, שנאמר: "וְאִתָּה", אותה נושא עון, ואין אחר נושא עון. ושל שעירי הרגלים לא מכפרים על של יום הכפורים, שנאמר: "אֶחָת בַּשָּׁנָה", כפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה. והשעירים של יום הכפורים לא מכפרים על של הרגלים מהכתוב "אֶחָת", הוא מכפר כפרה אחת ולא שתי כפרות. ואפילו שהכתוב "אֶחָת בַּשָּׁנָה" הוא בשעיר הנעשה בפנים הכתוב "חֲטֹאת הַכֹּהֲנִים" הקיש את השעיר החיצון לפנימי.

למדנו במשנה שרבי שמעון בן יהודה אומר משמו, שעירי ראש חדש מכפרין על הטהור שאכל את הטמא מוסיף עליהן של רגלים שמכפרין על טהור שאכל את הטמא ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. הגמרא שואלת, מדוע שעירי ראשי חדשים אינם מכפרים על של רגלים מהכתוב "עֹון", ושעירי הרגלים שמכפרים על של ראשי חדשים הרי גם בהם נאמר "וְאִתָּה"? עונה הגמרא, שלא משמע לו לדרוש זאת מ"אותה"¹⁶⁶.

שואלת הגמרא, ומדוע שעירי הרגלים לא מכפרים על שעיר של יום הכפורים שנאמר

"על קרנותיו אחת בשנה" של הפנימי

166 וא"ת א"כ מנלן שמכפר על אין בה ואין בה אולי אינו מכפר אלא על של ר"ת, טהור שאכל את הטמא, ולא טמא שאכל את הקודש. וי"ל שלענין זה ודאי שדורשים אותה כיון שלשעירי רגלים אין כפרה אחרת אלא זאת. אבל בשיש לרגלים כפרה אחרת דהיינו אין בה ואין בה מכפר גם על של ראש חדש והדרשה של אותה לא פשוטה לזמפני שסובר שאין סברא למעט שאחר לא ישא אותו עון אלא בשאינו נושא אלא עון זה. ועי"ל שלר"ש בן יהודה שעירי רגלים הוקשו לשעיר החיצון מה חיצון מכפר על דבר שיש בו כרת דהיינו טומאת מקדש וקדשיו אף שעירי רגלים כן. תוס'.

”אַחַת בְּשָׁנָה“, והשעירים של הכפורים מכפרים על של הרגלים, הרי נאמר ”אַחַת בְּשָׁנָה“, כפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות¹⁶⁷? עונה הגמרא, שלא משמע לו לדרוש זאת מ”אחת“. שואלת הגמרא, אם משום ש”אַחַת בְּשָׁנָה“ כתוב בשעיר הנעשה בפנים, גם שעירי הרגלים יכפרו על של יום הכפורים, שהרי ”אַחַת בְּשָׁנָה“ כתוב בשעיר הנעשה בפנים? עונה הגמרא, שלעולם משמע לו ש”אַחַת“ הכתוב בסוף הפסוק ”אַחַת בְּשָׁנָה יִכָּפֵר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם“ נאמר גם על השעיר החיצון, שהרי הוקשו זה לזה. וכאן הוא לומד מהכתוב : ”וְכִפֹּר אֶהְיֶה עַל קֶרְנֶיךָ אֶחָת בְּשָׁנָה“, קרנותיו של המזבח הפנימי הוא שמכפר בו כפרה אחת ולא שתי כפרות, אבל בשל החיצון מכפר אפילו שתי כפרות.

עולא אמר בשם רבי יוחנן, טלאים שנלקחו ממצעות תרומת הלשכה ונשארו בסוף השנה, שאין להקריבם מניסן¹⁶⁸, מחללים אותם על מצעות חולין¹⁶⁹ וחוזרים ולוקחים אותם ממצעות תרומה חדשה ויקרבו בשנה זו¹⁷⁰. וכשרבה אמר שמועה זו אמר לו רב חסדא, מי יציית לך ולרבי יוחנן רבך?!. להיכן הלכה הקדושה שבהם, קדושת הגוף שבהם שאינה מתחללת בלא מום¹⁷¹? אמר לו רבה, והאם אינך סובר שבדברים של צבור כשהחילול הוא לצורך תקנה, אין אומרים קדושה שבהם להיכן הלכה¹⁷². והרי שנינו במשנה, מותר הקטורת, הנותר בכל שנה מתרומה ישנה, מה היו עושין בה?, להכשירה לשנה הבאה^{173 174}. מפרישין ממנה שכר האומנין, ומחללין

167 הדרשה של אותה אינה פשוטה לו כמו כמו הדרשה של עון משום שר"ש בן יהודה דורש עון ולא דורש אותה. וכן צריך לפרש בסמוך גבי הדרשה של אחת בשנה פשוטה יותר מהדרשה של אחת יכפר. תוס'.

168 וש' אין פוחתין מששה טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים. וכשמגיע ר"ח ניסן לא היו מקריבים קרבנות צבור ממצעות התרומה של אשתקד, חדש בחדש חדש והבא קרבן מתרומה חדשה. ונמצאו בכל שנה ושנה ארבעה טלאים בלשכת הטלאים ממצעות התרומה הישנה והיינו לא הוצרכו לצבור להקריב בשנה שעברה. רש"י.

169 ואותם המצעות יכלו למותר התרומה ישנה שעושים מהן רקועי פחים ציפוי לבית קודש הקדשים כמו ששנינו במסכת שקלים. רש"י.

170 ואע"ג שאין בהמת קדשי יחיד מתחללת בלא מום. רש"י.

171 קדושה שבהם להיכן הלכה – וא"ת הא בפרק בתרא דכתובות (דף קה. ושם) אמר דייני גזירות נוטלין שכרם מתרומת הלשכה וכן (שם קו.) מגייה ספרים וטובא חשיב התם אלמא לב ב"ד מתנה עליהן ומאי קשיא ליה הכא וי"ל דשאני התם דלא קדש קדושת הגוף. תוס'.

172 רש"י.

173 דאין לך שנה שאין בה מותר קטורת משלשת מנים יתירים שמפטמין בכל שנה למלוא חפנים ביוה"כ ואי אפשר שיכנסו כולם בחפניו בכריתות (דף ו:.) אחת לששים או לשבעים שנה היתה חציה של שיריים. רש"י.

174 מותר הקטורת – פ"ה מותר משלשה מנין היתירים בכל שנה ממלוא חפנים ביוה"כ דאי אפשר שיכנסו כולם בחפניו ובחנם פירש כן דבלאו הכי יש מותר שבכל שנה היו מפטמין שס"ה מנים למנין ימות החמה וג' מנים

אותה על מעות האומנין, ונותנין אותה לאומנין בשכרן. ולא אומרים קדושה שבהן להיכן הלכה^{175 176}? אמר לו רב חסדא, קטורת היא קדושה דמים, שלקחה מתרומת הלשכה, אבל לא קדשה בכלי שתהיה קדושה קדושת הגוף¹⁷⁷.

לחפני כה"ג ביום הכפורים ומשם"ה היה נשאר בכל שנה פשוטה י"א מנין כמנין ששנות החמה יתירים על שנות הלבנה ואע"פ שהיו צריכין למלאות בהן לשנים מעוברות שהן גו"ח י"א י"ד י"ז י"ט מ"מ צריכין היו לחדש בר"ח ניסן כדי שיהיו מתרומה חדשה ומיהו הא דתניא בפ"ק דכריתות (דף ו:): דא' לע"ב שנה היו בו חצאים של שיריים א"א לפרש אלא ממותר ג' מנים של יום הכפורים שהרי כל מותר של י"א של שנה פשוטה היו צריכין למלאות במעוברות ובסוף המחזור חמה ולבנה שוין רק שעה אחת ותפ"ה חלקים אלא המותר שלשה מנים היה נשאר ולא היה נכנס בחפניו אלא חצי מנה וב' מנים וחצי נשאר בכל שנה נמצא לע"ב שנה ק"פ מנים ועוד חסר ד' מנים לפלגא דשס"ח ולא דק וי"ס דל"ג שתים אלא אחת לשבעים שנה ותו לא וכן יש בירושלמי פרק טרף בקלפי וניחא טפי למימרא דלא דק דאי גרסי' שתים לא ניחא כל כך ובפסום הקטורת הכתוב במחזוריים גרס אחת לששים שנה או לשבעים שנה ויכול להיות כשכלים ס' שנה בשתי שנים פשוטות זו אחר זו. תוס'.

175 נימא קדושה שבהן להיכן הלכה – דס"ד שהמכתשת כלי שרת הוא וכיון דקדשה לה בכלי היא לה קדושת הגוף ואילו מידי דיחיד שקדש בכלי אין לו פדיון. רש"י.

176 מפרישין – לא גרסי' ממנה שמתרומת הלשכה היו מפרישין והתם במסכת שקלים (דף ו.) לא איירי בתרומת הלשכה ומאי ממנה שייך. תוס'.

מפרישין שכר האומנין – פ"ה שמוכני להן ע"י אחד מן הגזברין ולפי' הא דקאמר בסמוך ומחליין אותה על מעות האומנין היינו מדעתן מאחר שכבר זכו בהן ומיהו לשון מפרישין לא משמע אלא הפרשה בעלמא וקאמר נמי נותנין אותה לאומנין בשכרן משמע שעדיין לא זכו בשכרן ולכך נראה דלב ב"ד מתנה עליהן ובהפרשה בעלמא יהיו חולין ואם תאמר ולמה להו כולי האי יתנו הקטורת מתחלה לאומנין בשכרן ומיהו לבן עזאי דאמר במס' שקלים בפ' התרומה (שם) דאין הקדש מתחלל על המלאכה נחא ואפי' לר"ע נמי דאמר מתחלל על המלאכה ה"מ בקטורת דיחיד כגון במקדיש נכסיו והיו בהן דברים הראוים לקרבנות צבור דגבי הני מיתניא אבל בקטורת של צבור החמירו טפי אי נמי הכא איירי בשכר פסום אומני הקטורת של שנה חדשה וצריך ליתן להן מתרומה חדשה ולמאי דאמרינן במעילה בפרק ולו חטאת (דף יד: ושם) דהני אומנין באומני הבנין מ"מ אין יכולין לתת הקטורת בשכרן דאין נותנין שכרן אלא מקדושת בדק הבית. תוס'.

177 דמכתשת שנשחקה בה לאו כלי שרת היא. רש"י.

